

UITGANGSPUNTENNOTITIE BELASTINGBELEID MOLENLANDEN 2019

In de paragraaf 'Lokale Heffingen' van de Begroting 2018 van de gemeenten Giessenlanden en Molenwaard is aangegeven dat de colleges van B&W medio 2018 een 'Uitgangspuntennotitie' aan de gezamenlijke raden voorleggen.

In deze notitie worden principiële keuzes voorgelegd over het belastingbeleid voor de gemeente Molenlanden en de harmonisatie van de tarieven.

De inhoud van deze notitie is als volgt:

1. Wettelijk kader
 - 1.1 Gemeentewet
 - 1.2 Wet arhi
2. Algemene uitgangspunten belastingbeleid
 - 2.1 Harmonisatie
 - 2.2 Opbrengst en kostendeckendheid
 - 2.3 Inflatie
3. Specifieke uitgangspunten per belastingsoort
 - 3.1 Onroerendezaakbelasting
 - 3.2 Belasting Roerende Zaken
 - 3.3 Hondenbelasting
 - 3.4 Toeristenbelasting
 - 3.5 Precariobelasting
 - 3.6 Afvalstoffenheffing
 - 3.7 Rioolheffing
 - 3.8 BIZ-heffing
 - 3.9 Lijkbezorgingsrechten
 - 3.10 Havengelden
 - 3.11 Leges
 - 3.12 Kwijtschelding
4. Vervolg bestuurlijk proces

Bijlagen:

- 1 – Overzicht belastingopbrengsten

1. WETTELIJK KADER

1.1 Gemeentewet

De Gemeentewet bepaalt welke belastingen door een gemeente kunnen worden geheven. Dit zijn de belastingen genoemd in de artikelen 220 t/m 229 Gemeentewet en de belastingen waarvan de heffing geschiedt krachtens andere wetten (artikel 219 Gemeentewet). Laatstgenoemde belastingen zijn bijvoorbeeld de afvalstoffenheffing (Wet Milieubeheer) en de BIZ (Experimentenwet Bedrijven Investeringszones).

Het gemeentelijk belastinggebied bestaat uit belastingen en rechten. Belastingen zijn gedwongen betalingen waartegenover geen individuele tegenprestatie staat. Rechten zijn betalingen die de gemeente int op basis van een individuele tegenprestatie van de gemeente.

De belastingen over de jaren t/m 2018 worden geheven door de 'oude' gemeenten. Na het ontstaan van de nieuwe gemeente per 2019, worden de belastingen voor het belastingjaar 2019 geheven door de nieuwe gemeente. In het jaar 2019 zal daarnaast nog een aantal heffings- en invorderingsactiviteiten voor de 'oude' jaren moeten worden uitgevoerd.

De gemeenteraad besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een gemeentelijke belasting. De raad doet dit middels het vaststellen van een belastingverordening. Hoe moet worden omgegaan met de heffing in herindelingsgemeenten, is geregeld in de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi).

1.2 Wet arhi

In de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi) zijn bepalingen opgenomen over de rechtskracht van de belastingverordeningen van de 'oude' gemeenten. De hoofdregel luidt, dat de 'oude' belastingverordeningen nog twee jaar na de herindeling hun rechtskracht behouden. Op deze hoofdregel heeft de wetgever twee uitzonderingen gemaakt en wel voor de OZB en voor de baatbelasting (zowel Giessenlanden als Molenwaard kennen geen baatbelasting).

Voor alle overige belastingverordeningen geldt dus in beginsel dat zij nog twee jaar rechtskracht behouden. Uiterlijk na deze overgangsperiode moet de raad van de nieuwe gemeente in ieder geval besluiten of en hoe de betreffende belasting wordt gecontinueerd.

Tijdens de overgangsperiode van twee jaar kan de raad ook nieuwe verordeningen vaststellen, dan wel de oude verordeningen van één van de gemeenten geldend verklaren voor het gehele gebied van de nieuwe gemeente. Dit betekent dat ná 1 januari 2019 een stapsgewijze harmonisering, waarbij verschillen tussen de gemeenten overeind blijven, niet tot de mogelijkheden behoort.

2. ALGEMENE UITGANGSPUNTEN BELASTINGBELEID

2.1 Harmonisatie

De hoofdregel van de Wet arhi geeft aan dat de gemeente Molenlanden per 1 januari 2019 start met de 'oude' belastingverordeningen. Dat betekent dat de nieuwe gemeente in 2019 (uitgezonderd de onroerendezaakbelastingen) nog verschillende belastingverordeningen en verschillende tarieven voor dezelfde belastingsoorten kent.

Hoewel deze situatie in wettelijke zin mogelijk is, zijn wij van mening dat dit geen gewenste situatie is. Het is in principe niet wenselijk dat inwoners, huishoudens en bedrijven binnen de gemeente Molenlanden worden geconfronteerd met verschillende belastingtarieven. Wij stellen dan ook voor om als algemeen uitgangspunt vast te stellen dat zo veel als mogelijk *alle* belastingverordeningen en belastingtarieven ineens en geheel worden geharmoniseerd. Als er redenen zijn om van dit algemene uitgangspunt af te wijken wordt dit bij de specifieke belastingsoort gemotiveerd aangegeven.

Voor de uitwerking van dit uitgangspunt is het noodzakelijk dat de huidige gemeenteraden van Giessenlanden en Molenwaard hiertoe in 2018 tijdig de nodige besluiten nemen met betrekking tot belastingverordeningen en tarieven. Op dit moment is dit overigens voorzien voor de maand oktober 2018.

Uitgangspunt 1:

Alle belastingverordeningen en belastingtarieven worden per 1 januari 2019 geheel en ineens geharmoniseerd.

2.2 Opbrengst

Voor de belastingheffing in 2019 is het van belang te weten welke opbrengsten hiermee gerealiseerd moeten worden.

In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de belastingopbrengsten van de gemeenten Giessenlanden en Molenwaard en wel:

- de opbrengsten in 2018
- de opbrengsten in 2019 als wordt uitgegaan van de hoogste tarieven
- de opbrengsten in 2019 als wordt uitgegaan van de gemiddelde tarieven
- de opbrengsten in 2019 als wordt uitgegaan van de laagste tarieven.

Bij het bepalen van de gewenste opbrengst van de **belastingen** (die worden gezien als algemene dekkingsmiddelen), is over het algemeen de financiële positie en het gewenste voorzieningenniveau van de gemeente van belang. De financiële positie, de begroting en het meerjarenperspectief van de nieuwe gemeente Molenlanden wordt beïnvloed door het (nieuwe) beleid dat door de nieuw te verkiezen gemeenteraad nog moet worden vastgesteld. Op dit moment kan er dan ook geen directe relatie worden gelegd tussen het nieuwe beleid en de daarbij passende belastingopbrengsten. Gelet hierop stellen wij voor om vooralsnog uit te gaan van het totaal van de opbrengsten 2018 van de 'oude' gemeenten.

Eerst als nieuw beleid, een nieuwe begroting en een daarbij behorend nieuw meerjarenperspectief is vastgesteld kan worden overwogen de gewenste belastingopbrengsten voor Molenlanden bij te stellen, waarbij de intentie aanwezig is om de belastingopbrengsten op een lager niveau te realiseren.

Uitgangspunt 2:

Voor de belastingen (algemene dekkingsmiddelen) wordt de voor 2019 te realiseren opbrengst per belastingsoort vooralsnog gebaseerd op het totaal van de voormalige gemeenten in 2018 (met inachtneming van uitgangspunt 2.3).

Bij het bepalen van de gewenste opbrengst van de **heffingen** (die worden gezien als een vergoeding voor een tegenprestatie) is van belang in hoeverre de tarieven kostendekkend moeten zijn. Over het algemeen zijn wij voorstander van een maximale toepassing van het profijtbeginsel, waarbij ervan wordt uitgegaan dat degene die profiteert van een dienst/voorziening hiervoor ook betaalt. In de praktijk betekent dit 100%-kostendekkende tarieven. Een uitzondering op deze regel is wenselijk voor de begraafrechten.

Vooraf in relatie tot de kostendekkendheid van bestaande 'oude' graven is het niet bezwaarlijk dat voor de dekking van lasten van begraafplaatsen gedeeltelijk vanuit de algemene middelen wordt bijgedragen.

Uitgangspunt 3:

Voor de heffingen (vergoedingen voor een tegenprestatie) wordt de voor 2019 te realiseren opbrengst gebaseerd op een 100% kostendekking. Bij de begraafrechten kan en mag worden volstaan met een lagere kostendekking.

2.3 Inflatie

Inflatie kan worden omschreven als een economisch proces waarbij, door het stijgen van prijzen, geld minder waard wordt. Inflatie heeft ook voor de jaarlijkse belastingopbrengsten tot gevolg dat de 'koopkracht' daarvan afneemt. Met dezelfde opbrengsten kunnen daardoor na verloop van tijd minder goederen en diensten worden gekocht.

Dit nadelige effect kan worden ondervangen door de belastingopbrengsten jaarlijks te corrigeren met de inflatie. Daarbij kan het inflatiepercentage worden gehanteerd dat door het rijk ieder jaar in de zg. meicirculaire over het gemeentefonds voor het komende begrotingsjaar wordt vermeld.

De gemeente Giessenlanden heeft de laatste jaren de belastingopbrengsten over het algemeen wél, maar voor de onroerendezaakbelastingen niet gecorrigeerd met de inflatie. Daarvoor is gekozen omdat er budgettair geen noodzaak voor was. De gemeente Molenwaard past de inflatiecorrectie toe op alle belastingopbrengsten en houdt daarbij geen rekening met het begrotingsresultaat.

Gelet op het gegeven dat binnen het geheel van de begroting de lasten door inflatie toenemen zijn wij van mening dat het reëel is ook de belastingopbrengsten jaarlijks te verhogen met het inflatiepercentage.

Bij de opbrengsten voor de heffingen is, in relatie tot de 100% kostendekking, een specifieke correctie van de opbrengst met het inflatiepercentage niet aan de orde.

Uitgangspunt 4:

De opbrengsten van de belastingen (algemene dekkingsmiddelen) worden jaarlijks aangepast met het inflatiepercentage zoals dat door het rijk in de meicirculaire voor het komende begrotingsjaar wordt vermeld.

3. SPECIFIEKE UITGANGSPUNTEN PER BELASTINGSOORT

3.1 Onroerendezaakbelastingen

De Wet arhi geeft aan dat de belastingverordeningen voor de OZB van de 'oude' gemeenten niet van toepassing mogen worden verklaard voor de nieuwe gemeente. In lijn met het uitgangspunt 1 moet voor de OZB de harmonisatie sowieso ineens plaatsvinden.

De jaarlijkse opbrengst aan onroerendezaakbelastingen wordt tot en met 2018 in de gemeente Giessenlanden verhoogd als gevolg van de uitbreiding van het totaal aan WOZ-waarde van de onroerende zaken (door nieuwbouw en verbouw). Voor Molenwaard genereert deze areaal-uitbreiding tot en met 2018 géén extra opbrengst, omdat hier vooraf bij de berekening van de tarieven rekening mee wordt gehouden.

Wij zijn van mening dat het wenselijk is dat de uitbreiding van het onroerend goed binnen de gemeente ook leidt tot een hogere opbrengst aan OZB. Vooral in relatie tot de gerealiseerde nieuwbouw kan deze extra opbrengst worden aangewend ter dekking van de extra lasten voor de gemeente als gevolg van die nieuwbouw.

Gelet hierop wordt voorgesteld om met ingang van 2019 bij de vaststelling van de OZB-tarieven geen rekening te houden met de areaal-uitbreiding, zodat dit voor de komende begrotingsjaren tot hogere opbrengsten leidt. De opbrengst in verband met de toename van het areaal wordt met andere worden wel geraamd maar niet in de OZB tarieven verdisconteerd.

Uitgangspunt 5:

Bij de berekening van de OZB-tarieven voor het komende begrotingsjaar géén rekening houden met de uitbreiding van het areaal aan (WOZ-waarde van) onroerende zaken.

Beide gemeenten kennen op dit moment een differentiatie tussen de OZB-tarieven van woningen en van niet-woningen. Sinds 1997 is deze differentiatie toegestaan, waarbij aanvankelijk de tarieven voor niet-woningen maximaal 20% hoger of lager mochten worden vastgesteld dan de tarieven voor woningen. Deze limiet is inmiddels niet meer van toepassing, zodat gemeenten vrij zijn in het vaststellen van de mate van differentiatie. Uitgaande van een gelijkblijvende opbrengst (Uitgangspunt 2) betekent een wijziging van de differentiatie een verschuiving van lastendruk tussen huishoudens en bedrijven. Op dit moment zien wij geen aanleiding deze belastingdruk, anders dan als gevolg van de harmonisatie, te beïnvloeden.

Wij stellen dan ook voor de OZB-tarieven te bepalen op basis van de huidige opbrengsten aan OZB voor enerzijds woningen en anderzijds niet-woningen en geen wijziging aan te brengen in de mate van de differentiatie van de opbrengsten en/of de tarieven tussen woningen en niet-woningen.

Uitgangspunt 6:

Geen wijziging (anders dan als gevolg van de verplichte harmonisatie) aanbrengen in de differentiatie van OZB-opbrengst en OZB-tarieven tussen woningen en niet-woningen.

Door de raad van de gemeente Giessenlanden is bij de begrotingsbehandeling 2018 op 13 november 2017 een motie aangenomen waarin het college is verzocht (kort samengevat): bij de harmonisatie van de onroerendezaakbelastingen een vrijstelling mee te nemen voor een aantal verenigingen en stichtingen die gebaat zijn bij het kwijtschelden van de OZB.

Een vrijstelling voor de onroerendezaakbelastingen is alleen mogelijk door de betreffende objecten (onroerende zaken) daarvoor vrij te stellen. Het is niet mogelijk een subject (een specifieke vereniging of stichting) vrij te stellen.

Het creëren van een vrijstelling voor bijvoorbeeld sportterreinen of zwembaden is dus wel mogelijk. In het kader van het gelijkheidsbeginsel (één van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur) moeten dan wél alle sportterreinen en zwembaden worden vrijgesteld. Voor de nieuwe gemeente Molenlanden betekent dit dat ook dergelijke vrijstellingen gaan gelden voor commerciële exploitanten van sportterreinen en zwembaden en ook zwembaden van particulieren. Ervan uitgaande dat de genoemde OZB-motie vooral is bedoeld de lasten te verlichten van niet-commerciële exploitanten (plaatselijke verenigingen/stichtingen) is een objectvrijstelling in het kader van de OZB naar onze mening niet het juiste instrument.

Samenvattend zijn wij van mening dat voor de uitvoering van de motie binnen het terrein van de gemeentelijke belastingen niet de juiste instrumenten aanwezig zijn. Bij het toepassen van een objectieve vrijstelling ontstaan ongewenste effecten. Voor het realiseren van een lastenverlichting voor plaatselijke verenigingen en stichtingen zouden andere instrumenten gevonden moeten worden. Mogelijk zou dit in het subsidiebeleid geregeld kunnen worden. Dit is iets wat in de nieuwe gemeente Molenlanden pas kan worden geregeld als het subsidiebeleid geharmoniseerd wordt.”

Uitgangspunt 7:

In relatie tot de door de raad van Giessenlanden op 13 november 2017 aangenomen 'OZB-motie' wordt géén vrijstelling voor objecten van plaatselijke verenigingen en stichtingen in de OZB-verordening van Molenlanden opgenomen.

3.2 Belasting Roerende Zaken

Deze belasting is noodzakelijk om eenzelfde belasting als de onroerendezaakbelasting te kunnen heffen van roerende zaken. Daarbij moet worden gedacht aan woonwagens en woonboten. De verordening en de tarieven voor de belasting roerende zaken zijn exact gelijk aan de onroerendezaakbelastingen. Al hetgeen bij onderdeel 3.1 is aangegeven is dus ook van toepassing op deze belasting.

3.3 Hondenbelasting

Al sinds de middeleeuwen wordt hondenbelasting geheven. Het werd ingevoerd om de overlast van met name zwervhonden te beperken en om de verspreiding van hondsdoelheid tegen te gaan. Daarnaast zag de overheid er in de tijd dat de hondenkar als transportmiddel werd gebruikt, een middel in om transportbelasting te kunnen heffen. Tegenwoordig wordt er dikwijls van uitgegaan dat de heffing van hondenbelasting is gerechtvaardigd teneinde de overlast van hondenpoep terug te dringen, vanuit het beginsel 'de vervuiler betaalt'. Er bestaat echter geen direct verband tussen de heffing en de kosten die een gemeente maakt om overlast tegen te gaan. Hondenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel en geen heffing voor een tegenprestatie. Dit neemt niet weg dat de opbrengst aan hondenbelasting wordt aangewend ter dekking van de kosten van voorzieningen voor honden (uitlaatgelegenheden) en het bestrijden van overlast (hondenpoep).

Belangrijkste vraag bij deze belasting is of Molenlanden deze belasting wil handhaven dan wel afschaffen. Redenen voor handhaving kunnen zijn het beperken van het hondenbezit, de dekking van kosten in relatie tot honden en het verkrijgen van algemene dekkingsmiddelen. Redenen voor afschaffen kunnen zijn de besparing van

perceptiekosten en het gegeven dat inwoners de hondenbelasting als willekeurig en onrechtvaardig ervaren. Een veel gestelde vraag is in dit verband: waarom wél hondenbelasting en géén katten- of paardenbelasting?

Wij zijn van mening dat de hondenbelasting kan worden afgeschaft, waarbij de voornaamste reden is dat inwoners en vooral hondenbezitters dit als een door de tijd achterhaalde en onrechtvaardige belastingheffing ervaren. Afschaffing betekent wél een inkomstenderving van € 183.000. Bij de vaststelling van de begroting 2019 en het meerjarenperspectief 2020/2022 voor de gemeente Molenlanden wordt beoordeeld op welke wijze deze inkomstenderving kan worden opgevangen.

Uitgangspunt 8: Met ingang van 2019 de hondenbelasting afschaffen.

3.4 Toeristenbelasting

Van de twee fusiepartners kent alleen Molenwaard een toeristenbelasting met een opbrengst van € 58.000.

Gemeenten kunnen toeristenbelasting heffen op basis van artikel 224 van de Gemeentewet. Het is geen verplichting. Vooral gemeenten die veel toerisme kennen en in het kader daarvan (veel) kosten maken kennen deze belasting.

Toeristenbelasting wordt geheven voor verblijf in de gemeente door personen die in die gemeente niet staan ingeschreven in de basisregistratie personen. Het gaat bijvoorbeeld om mensen die in een hotel, Bed & Breakfast of recreatiebungalow verblijven of met de caravan/tent op een camping staan.

De eigenaar van de verblijfplaats wordt aangeslagen voor de toeristenbelasting. Op grond van de Gemeentewet mag een pension- of campinghouder de belasting op zijn beurt doorberekenen aan de personen die gebruiken maken van het verblijf.

Het heffen van een belasting vergt een rechtvaardigingsgrondslag. In het geval van de toeristenbelasting is die duidelijk aanwezig. Vanwege toerisme maakt een gemeente immers kosten, bijvoorbeeld voor de inrichting, aanpassing en/of schoon en veilig houden van de openbare ruimte.

Omdat Giessenlanden op dit moment geen toeristenbelasting heft is een belangrijke vraag of deze belasting moet worden geheven door de nieuwe gemeente Molenlanden. Evenals de hondenbelasting is de toeristenbelasting een algemeen dekkingsmiddel en geen directe vergoeding voor een specifieke tegenprestatie. Dit neemt niet weg dat de opbrengst aan toeristenbelasting (op dit moment in Molenwaard) wordt aangewend ter dekking van de kosten van toerisme in het algemeen en het Werelderfgoed Kinderdijk in het bijzonder.

Wij zijn van mening dat de genoemde grondslag, ondanks de perceptiekosten voor de invoering voor het grondgebied van de voormalige gemeente Giessenlanden en de administratieve verplichtingen van de belastingplichtigen, het heffen van een toeristenbelasting in Molenlanden rechtvaardigt. Stimuleren van het toerisme in het algemeen en in relatie tot het werelderfgoed Kinderdijk in het bijzonder zal ook in de nieuwe gemeente Molenlanden een belangrijk uitgangspunt zijn. Waar de onroerendezaakbelasting een belasting is voor inwoners die permanent in Molenlanden verblijven is de toeristenbelasting een belasting voor diegenen die tijdelijk in Molenlanden verblijven. Ook kan worden gesteld dat toeristenbelasting een belasting is die over het algemeen in Nederland gebruikelijk is in gemeenten waar sprake is van (veel) toerisme en in het kader daarvan specifieke kosten worden gemaakt. De opbrengst uit de toeristenbelasting kan dan worden aangewend ter dekking van deze kosten. De toeristenbelasting blijft niet ten laste van de inwoners en bedrijven van de

gemeente Molenlanden omdat de belastingplichtigen de toeristenbelasting aan toeristen kunnen doorberekenen. Het is gebruikelijk dat toeristen bij een nachtverblijf 'extra' verblijfkosten hebben vanwege de toeristenbelasting.

Tenslotte merken wij nog op dat de hoogte van het tarief (€ 2 per overnachting per persoon) met de gemeente Alblasserdam is afgestemd, zij het dat Molenwaard de belasting heeft gemaximaliseerd tot € 4 per nacht.

Voor het gebied van de gemeente Giessenlanden verwachten we een opbrengst toeristenbelasting van € 20.000, zodat voor Molenlanden een opbrengst van € 78.000 kan worden geraamd. De incidentele/éénmalige perceptiekosten voor de invoering voor 'voormalig' Giessenlanden worden geraamd op € 2.000 ofwel 10%.

Uitgangspunt 9:

In de gemeente Molenlanden met ingang van 2019 een toeristenbelasting heffen voor verblijf in de gemeente van personen die niet in de gemeente Molenlanden staan ingeschreven in de basisregistratie personen.

3.5 Precariobelasting

Molenwaard kent een precariobelasting voor kabels en leidingen met een bruto-opbrengst van € 1,8 miljoen; Giessenlanden kent alleen een precario voor marktkramen (is in Molenwaard onderdeel van de legesverordening).

De precariobelasting op kabels en leidingen kan en mag nog worden geheven tot en met uiterlijk het belastingjaar 2021. Op basis van de door het rijk vastgestelde overgangsregeling mag de nieuwe gemeente geen hógere opbrengst genereren. Specifiek voor gemeenten die betrokken zijn bij een herindeling is ook bepaald dat de opbrengst niet hoger kan en mag zijn dan de opbrengst van die gemeenten vóór de datum van herindeling. Dat betekent voor Molenlanden dat de opbrengst aan precariobelasting van Molenwaard moet worden gerealiseerd op basis van de lengte aan kabels en leidingen in het grondgebied van Molenlanden.

Er kan worden overwogen om de precariobelasting al vóór 2022 af te schaffen. Dat betekent echter een verlaging van de belastingopbrengst in 2019, 2020 en 2021 van € 1,3 miljoen per jaar. Hoewel we nog niet beschikken over een begroting en een meerjarenperspectief voor Molenlanden zijn wij van mening dat een dergelijke inkomstenderving ongewenst is. Mogelijk leidt een inkomstenderving tot andere lastenverzwaringen voor inwoners/bedrijven en/of een vermindering van het voorzieningenniveau.

Aandachtspunt is dat Molenwaard de precariobelasting (die aan nutsbedrijven wordt opgelegd, maar wordt doorberekend aan de klanten van de nutsbedrijven) voor huishoudens 'budgettair neutraal' heeft ingevoerd. Huishoudens worden gecompenseerd middels een verlaging van de afvalstoffenheffing. De totale compensatie bedraagt voor huishoudens in Molenwaard € 500.000.

Wij stellen voor om deze 'budgettaire neutraliteit' ook te handhaven voor de huishoudens van de nieuwe gemeente Molenlanden. In de praktijk is het handiger om de compensatie niet te koppelen aan de afvalstoffenheffing maar met ingang van 2019 op de belastingaanslag van huishoudens afzonderlijk te vermelden als 'compensatie precariobelasting'.

Uitgangspunt 10:

Voor de (gehele) gemeente Molenlanden gedurende de jaren 2019, 2020 en 2021 precariobelasting heffen voor kabels en leidingen. De lasten die hierdoor voor huishoudens ontstaan (doordat nutsbedrijven deze belasting doorberekenen) compenseren.

3.6 Afvalstoffenheffing

De verschillen in tarieven en heffing van de afvalstoffenheffing tussen Giessenlanden en Molenwaard zijn niet groot. Beide gemeenten hanteren een 100%-kostendekkendheid van de tarieven. Kleine verschillen worden veroorzaakt door de manier waarop kosten worden toegerekend. Uiteraard zal voor de kostentoerekening voor Molenlanden bij de begroting 2019 een eenduidige systematiek worden gehanteerd.

Beide gemeenten kennen ook een differentiatie in de tarieven voor enerzijds éénpersoonshuishoudens en anderzijds meerpersoonshuishoudens. De grootte van het huishouden is in principe niet bepalend voor de hoeveelheid afval die ter verwerking wordt aangeboden aan de reinigingsdienst. Die hoeveelheid hangt immers af van de manier waarop huishoudens omgaan met het 'produceren' van afval. Het meest rechtvaardig is een afvalstoffenheffing die is gebaseerd op de wérkelijke hoeveelheid afval die wordt 'geproduceerd'. Omdat de inzameldienst en inzamelmethode van Reinigingsdienst Waardlanden hier niet op is ingericht kan het principe 'de vervuiler betaalt' niet maximaal worden ingevuld. Afgezien hiervan vinden wij het wenselijk om de differentiatie naar één- en meerpersoons-huishoudens voor Molenlanden te handhaven. Het toepassen hiervan doet enigszins recht aan het uitgangspunt dat een éénpersoonshuishouden over het algemeen minder afval zal 'produceren' dan een meerpersoonshuishouden. Een verdere differentiatie naar de grootte van het huishouden is alleen al om administratieve redenen niet wenselijk.

Zowel in Giessenlanden als in Molenwaard is op dit moment het tarief voor een éénpersoonshuishouden (afgerond) 80% van het tarief voor meerpersoonshuishoudens. Wij vinden dit een redelijke differentiatie en stellen voor deze voor Molenlanden niet te wijzigen.

Uitgangspunt 11:

Voor de afvalstoffenheffing in 2019 een differentiatie toepassen voor de tarieven van éénpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens, waarbij het tarief voor éénpersoonshuishoudens 80% is van het tarief voor meerpersoons-huishoudens.

Reinigingsdienst Waardlanden geeft op dit moment in principe geen 2e containers voor restafval uit. Uitzonderingen worden gemaakt voor gezinnen met 7 of meer personen. In Molenwaard worden deze 2e containers voor restafval niet (meer) belast. Giessenlanden kent wél een afzonderlijk tarief voor 2e containers voor restafval. In het kader van de harmonisatie moet dus worden bepaald hoe we hier in de gemeente Molenlanden mee om willen gaan.

Teneinde zoveel als mogelijk recht te doen aan het principe 'de vervuiler betaalt' stellen wij voor om in Molenlanden een afzonderlijk tarief te hanteren voor de 2^e container voor restafval. Overigens worden extra containers voor GFT-afval gratis aan inwoners verstrekt.

Uitgangspunt 12:

In Molenlanden voor een tweede container voor restafval een afzonderlijk tarief vaststellen.

3.7 Rioolheffing

De verschillen in tarieven van de rioolheffing tussen Giessenlanden en Molenwaard zijn groot. In Giessenlanden is het rioolafvoerrecht hoger; in Molenwaard is het rioolaansluitrecht hoger. De oorzaak van deze verschillen ligt vooral in het gegeven dat Giessenlanden geen rentelasten toerekent (omdat er geen rentelasten zijn) aan de rioolheffing en Molenwaard hogere afschrijvingslasten heeft. Daarnaast rekent Giessenlanden meer kosten toe aan het rioolafvoerrecht, waardoor dat tarief hóger en het rioolaansluitrecht láger is dan het betreffende tarief in Molenwaard. Beide gemeenten hebben de 100%-kostendekkende rioolheffingen gebaseerd op een vastgesteld GRP (Gemeentelijk RioleringsPlan). In de optimale situatie zouden de tarieven voor Molenlanden moeten worden gebaseerd op een geharmoniseerd GRP. Omdat eerst in 2019 kan worden beschikt over een nieuw GRP voor Molenlanden kunnen we voor het belastingjaar 2019 de tarieven niet daarop baseren.

De vraag is dan op welke manier de tarieven geharmoniseerd kunnen en moeten worden. Daarbij is de verschuiving van belastingdruk tussen de eigenaar en de gebruiker van een woning van belang.

Uit het bij de bijlage opgenomen overzicht blijkt de ontwikkeling van woonlasten, waar de rioolheffing onderdeel van uit maakt. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen één- en meerpersoonshuishoudens en tussen eigenaren, gebruikers en eigenaren die ook gebruiker zijn.

Bij de harmonisatie van de tarieven voor de rioolheffingen is een belangrijke vraag hóe wordt omgegaan met de verschillen die voor de inwoners van de beide (voormalige) gemeenten ontstaan. De verschillen zijn zodanig dat wij het wenselijk vinden bij deze belasting af te wijken van het algemene uitgangspunt (uitgangspunt 1) dat harmonisatie geheel en ineens m.i.v. 2019 plaatsvindt. Wij stellen voor een overgangstermijn vast te stellen van 3 jaar, waarbij de eerste harmonisatiestap in 2019 wordt gezet. Uiteindelijk zijn de rioolheffingen dan met ingang van het jaar 2021 geheel geharmoniseerd en kunnen deze dan zijn gebaseerd op een geharmoniseerd Gemeentelijk RioleringsPlan.

Deze werkwijze betekent dat de opbrengst aan rioolheffingen in totaliteit in 2019 en 2020 incidenteel respectievelijk € 1 miljoen en € 0,5 miljoen lager zal zijn. Wij stellen voor deze lagere opbrengst te compenseren ten laste van de middelen die bij beide gemeenten zijn gereserveerd in de voorziening Rioleringen en/of de reserve Rioleringen. De gereserveerde middelen, naar verwachting bij de start van Molenlanden ongeveer € 12 miljoen, zijn in principe nodig voor toekomstige lasten met betrekking tot de riolering. De in de GRP's geraamde ontwikkeling blijkt in werkelijkheid op basis van de jaarrekeningen van de afgelopen jaren zodanig gunstig(er) dat er geen bezwaren zijn tegen een incidentele uitname van € 1,5 miljoen.

Uitgangspunt 13:

De rioolheffingen voor Molenlanden met ingang van 2019 harmoniseren op basis van een overgangstermijn van 3 jaren. De lagere opbrengst in 2019 en 2020 compenseren ten laste van de voorziening/reserve Rioleringen.

3.8 BIZ-heffing

Molenwaard heft een bedrijveninvesteringsbijdrage voor een in de verordening aangewezen gebied (industrieterrein Gelkenes) in de gemeente Molenwaard. Giessenlanden kent geen verordening bedrijveninvesteringszone (BIZ). Harmonisatie van beleid is voor deze belasting niet noodzakelijk. De verordening van Molenwaard is gebiedsgebonden en kan van toepassing worden verklaard voor de nieuwe gemeente.

Uitgangspunt 14:***De BIZ-heffing voor het industrieterrein Gelkenes in 2019 voor de gemeente Molenlanden ongewijzigd continueren.*****3.9 Begraafrechten**

De begraafrechten van Giessenlanden en Molenwaard verschillen op onderdelen. Dat komt enerzijds doordat verschillend wordt omgegaan met de kostendekkendheid van de tarieven, maar vooral doordat op een verschillende wijze invulling wordt gegeven aan het beleid en het beheer rondom begraven en begraafplaatsen. In de optimale situatie worden de tarieven voor Molenlanden gebaseerd op een geharmoniseerd "Begraafbeleid". Die harmonisatie is niet vóór 2019 voorzien. De verbinding tussen het begraafbeleid en de tarieven is zodanig groot dat het nagenoeg niet mogelijk is alleen een harmonisatie van begraafrechten te realiseren.

Wij stellen voor de begraafrechten pas te harmoniseren als ook het beleid en beheer rondom begraven en begraafplaatsen is geharmoniseerd. We beschikken immers eerst dan over de juiste informatie voor het onderbouwen en berekenen van de begraafrechten.

Uitgangspunt 15:***De begraafrechten eerst harmoniseren na de harmonisatie van het beleid en beheer rondom begraven en begraafplaatsen. Tot die tijd gebruik maken van de mogelijkheid nog maximaal twee jaren begraafrechten te heffen op basis van de "oude" verordeningen van Giessenlanden en Molenwaard.*****3.10 Havengelden**

Molenwaard heft havengelden voor de steiger nabij het molengebied in Kinderdijk. Giessenlanden kent geen verordening havengelden. Harmonisatie van beleid is voor deze heffing niet noodzakelijk. De verordening van Molenwaard kan van toepassing worden verklaard voor de nieuwe gemeente.

De havengelden worden conform gemaakte afspraken overigens geïnd door de Stichting Wereld Erfgoed Kinderdijk. De opbrengst aan havengelden blijft bij het SWEK. De belastingverordening is in formele zin noodzakelijk, omdat de steiger (nog) niet is overgedragen aan het SWEK en dus (nog) in eigendom is van de gemeente Molenwaard.

Uitgangspunt 16:***De Havengelden voor de steiger in Kinderdijk in 2019 voor de gemeente Molenlanden ongewijzigd continueren.*****3.11 Leges**

De tarieven zijn in beide gemeente, voor het geheel van de legesverordening, in principe 100%-kostendekkend, maar op onderdelen zijn verschillen. Die worden vooral veroorzaakt door de verschillende manieren van toerekening van kosten. Bij een harmonisatie zal vooral een éénduidige kostentoerekening het belangrijkste aandachtspunt zijn. Omdat dit geen beleidsmatig, maar een meer beheersmatig aandachtspunt is, vraagt dit in eerste instantie een beslissing van de colleges van burgemeester en wethouders. Uitgangspunt 3 is ook voor de leges van toepassing. Daarnaast zijn wij er voorstander van om waar dit wenselijk en mogelijk is de legestarieven te differentiëren in relatie tot de omvang van de aanvraag en de werkzaamheden die verbonden zijn aan het beoordelen en afwikkelen van de gevraagde dienstverlening. In ieder geval is dit wenselijk bij de leges voor bestemmingsplanwijzigingen en omgevingsvergunningen.

Uitgangspunt 17:

Voor Molenlanden met ingang van 2019 de legestarieven vaststellen op basis van een éénduidige kostentoerekening. Differentiatie in ieder geval toepassen bij legestarieven die betrekking hebben op bestemmingsplanwijzigingen en omgevingsvergunningen.

3.12 Kwijtschelding

Er zijn nagenoeg geen verschillen tussen het kwijtscheldingsbeleid van Giessenlanden en Molenwaard. Voor de hondenbelasting is er op dit moment sprake van een verschil voor de kwijtscheldingsmogelijkheid voor het aantal honden. In relatie tot de voorgenomen afschaffing van de hondenbelasting is harmonisatie hiervoor niet nodig.

In het kader van het kwijtscheldingsbeleid noemen wij nadrukkelijk de wettelijke bevoegdheid van het college van B&W gebruik te maken van de zgn. 'hardheidsclausule'. Het komt in uitzonderlijke gevallen voor dat een strikte/streng toepassing van de belastingverordeningen een onredelijk resultaat oplevert. In dergelijke gevallen kan het college van B&W op grond van artikel 63 van de Algemene Wet Rijksbelastingen bepalen dat de wet, de belastingverordeningen in bepaalde situaties minder streng kan worden toegepast.

Hoewel het niet nodig is dat hiervoor een specifiek uitgangspunt wordt vastgesteld (het is immers wettelijk geregeld) geven wij in deze notitie wel nadrukkelijk aan dat het college in specifieke gevallen van de hardheidsclausule gebruik wil maken.

4. VERVOLG BESTUURLIJK PROCES

Na de vaststelling van de in deze notitie aangegeven uitgangspunten door de gezamenlijke gemeenteraden van Giessenlanden en Molenwaard worden deze door de beide colleges van burgemeester en wethouders nader uitgewerkt.

Het resultaat hiervan zal in de vorm van belastingverordeningen met bijbehorende tarieven en tariefberekeningen, naar verwachting in oktober 2018, aan de gemeenteraden ter vaststelling worden aangeboden.

Vervolgens worden de belastingverordeningen, gezamenlijk met alle verordeningen die tot en met oktober 2018 zijn vastgesteld, in januari 2019 bekrachtigd door de nieuwe raad.

BIJLAGE 1: OVERZICHT BELASTINGOPBRENGSTEN

Belasting (opbrengst x € 1.000)	Opbrengst 2018			Opbrengst 2019 o.b.v.		
	Molen- waard	Giessen- landen	Molen- landen	hoogste tarief	gemiddeld tarief	laagste tarief
Belastingen:						
Onroerende Zaakbelasting:						
- woningen	3.011	1.873	4.884	4.934	4.894	4.855
- niet-woningen	1.887	863	2.750	2.937	2.675	2.412
Hondenbelasting	113	70	183	203	185	167
Toeristenbelasting	58	0	58	78	39	0
Precariobelasting	1.818	0	1.818	1.818	909	0
Compensatie precariobelasting	-480		-480	-480	-240	0
Heffingen:						
Afvalstoffenheffing	2.433	1.297	3.730	3.730	3.705	3.682
Rioolheffing	3.929	1.205	5.134	5.134	4.836	3.677
Leges:						
- bouwleges	812	759	1.571	1.571	1.571	1.571
- overige leges	597	149	746	746	746	746
Lijkbezorgingsrechten	722	234	956	956	956	956
Totaal	14.900	6.450	21.350	21.627	20.276	18.066
Meer-/minderopbrengst t.o.v. totaal Molenlanden 2018				278	-1.073	-3.284
Opmerkingen:						
Precariobelasting: handhaven van de compensatie						
Heffingen algemeen: bij maximumopbrengst niet meer dan totale opbrengst i.v.m. kostendekkendheid						
Leges: opbrengst gelijk gehouden vanwege diversiteit aan/ontbreken van inzicht in aantallen dienstverleningen						
Lijkbezorgingsrechten: opbrengst gelijk gehouden i.v.m. diversiteit aan rechten.						